

A szegedi ékszerszüret.

— Riport tanyai mágnásokról és milliomos kofákról. —

(Saját tudósítónktól.) Talán nincs még egy város az országban, amelynek társadalmi életén a háborús viszonyok annyi eltérést és káros elferdülést szültek volna, mint Szegeden. Ennek magyarázata természetesen a mi speciális viszonyainkban rejlik. Abban, hogy Szeged hatalmas tanyavilág közepében fekszik, amely ugyyszólván az egész város életét formálisan uralja és hogy Szeged, mint paprikatermesztő-hely, első az országban, már pedig a paprika hihetetlen karriert futott be a háboru három esztendeje alatt.

Az említett elferdülések elsősorban az abnormális pénzbőségben mutatkoznak. A háboru ugyanis egyetlen társadalmi osztályra nézve sem szült olyan kedvező konjunktúrákat, mint a falvak és tanyák népeire. A pénz, amelynek bősége olyan arányban emelkedett, amilyen arányban fogyott a nyersanyag, szinte lehetetlen tömegekben özönlött a falvak és tanyák népe felé. A csizma magas árára való hivatkozással utolsó filléreinket is elvették tőlünk élelmiszerekért és hiába volt minden kísérletünk, hogy uralmukat megtörjük, a gyomrunkkal fogvartottak bennünket. Ha csak alaki rendszabályokat léptettek is életbe a piacokon, a tanya sztrájkolni kezdett, mignem a polgármester és a hatóságok vissza nem vontak minden rendelkezést. Ezért van az, hogy a szegedi piacokon már egy éve nincsenek makszimális árak.

A tanyák hihetetlen méretű gazdagodásának egyik bizonyítéka, hogy az ingatlanforgalom óriási arányokban megnövekedett. Már 1916-ban tizennégy millió korona értékű föld cserélt gazdát Szegeden s amint ujabban értesülünk, az ingatlanok forgalma egyre növekszik. Ebben az évben az ingatlanforgalom felül fogja mulni a tavalyit, amikor pedig a békeévekhez viszonyítva 40—60 százalékkal emelkedett a forgalom. A kereslet-

mintha kitudódik... Különösen ha még az is megtudja, akinek nem volna szabad megtudni... Milyen levélkék jönnek majd akkor és milyen lesz a viszontlátás, ha majd egyszer visszajönnek a mi katonáink.

Bezzeg itt felsült minden ármánykodás és minden ügyetlen stratégia. Feldwébel Kovács, mintha csak az aranyéremért vitézkedett volna, egyiket a másika után nádpálcázta el a menyecskéket.

— A jóreggelét ennek a sok hadiözvegynek, hát erre kell ezeknek a hadisegély... Ezért hareol, mint megannyi rélisten a sik magyar paraszt, akit az ugar mellől vittek a kaszárnyába, onnan az északi, nyugati, keleti és déli frontra... Majd adok én ezeknek.

Elképpen zörgött katonás káremkodással őrmester Kovács és üzte hazafelé a majorbeli hadiözvegyeket a négyágra font szíioszorral. És már készül a nótával, amit az olasz harcúterén fog énekelteni a bakáival, amíg a digó a makarónin rágódik. Talán el is készül akkorra a nóta, mire visszamegy:

Az ngari majorban
Sok szép asszony, leány van, csuhajla...
Sok szép cifra asszony van.
A szivükben bánat van, csuhajla...

Az uruk most nincs itthon
Fenn vannak a Doberdón, csuhajla,
Onnan nézik mi baj van,
Az ngari majorban, csuhajla...

tel arányban növekedett aztán az ingatlanok ára is. A földéhség sohasem remélt mértékben drágította a földek árát, amivel főleg hosszabban beszélni.

A tanyai mágnások földéhsége mellett nagyon jellemző tünet még az ékszeréhség. Ennek különösen a kofák rabjai, akik szintén nem vetették meg a kedvező konjunktúrákat. Ámde a hasznuk — kivéve a paprikás-kofákat — mégsem akkora, hogy földet vásárolhassanak. Így ők ruhákra és különösen ékszerekre költik pénzeiket. Kérdéssel fordultunk az egyik legnagyobb ékszerészceég vezetőjéhez a szegedi ékszerszüretről. A cég tulajdonosa a következőket mondta:

— Tény, hogy az ékszerkereslet a múlt év karácsonya óta oly nagy, mint volt a békében. Ez pedig nagyon nagy szó. A férfiak legnagyobb része a frontokon küzd, tehát oem igen vásárolgat ajándékokat. Odavannak a vőlegények is, de a legköltekezőbb gavallérok is. Ezenfelül a lateiner osztály, amely békében leginkább ékszervásárló törzsközönség volt, most örül, ha kenyeret vehet. Két éven keresztül nem is volt forgalma az ékszerüzleteknek. Ekkor azonban — ugy lát-szik — nagyobb arányu változás állott be a vagyoni viszonyokban, mert azóta a forgalom teljesen kielégítő. Igaz, hogy a vásárló közönség 80 százalékban megváltozott. Legnagyobb részben tanyaiak és kofák. Nagyon érdekes, hogy akik eddig — mondjuk — 18—20 koronás függőket kerestek, most briliánsokat kérnek és szó nélkül kifizetnek egy pár függőért 4—500 koronát. Az új ékszer-vásárlók leginkább azokat az ékszereket szeretik vásárolni, amit az uri-osztály szokott. Így egész halomra tehető kar-órátadtunk el.

— A nagy kereslet annál inkább feltűnő, mert az arany ára hatalmas arányokban megnövekedett. Jelenleg 6 kor. 25 fillér egy gramm arany, amelynek ára békében 1 korona 40—50 fillér volt. A vásárlási kedv pedig egyáltalán nem csökken, sőt csak növekedőben van. Most már inkább az a nehézség, hogy mi magunk sem kapunk aranyat pénzért. Ha új árut akarunk, legalább ugyan annyi törmelék aranyat kell cserébe adnunk érte. Enélkül szóba sem akanak állni velünk. Ezért aztán kénytelenek vagyunk bármilyen áron megvásárolni a törmelék aranyat.

— Nagyon érdekes az a jelenség is, hogy az aranynek ilyen abnormis áremelkedése mellett az ezüst ára alig emelkedett. Legfeljebb 10—15 százalékos ármelkedésről lehet beszélni. Szinte azt lehetne mondani, hogy a műveletlenebb, tehát a paraszti nép pénzét a legrealisabb értékekbe, ingatlanokba és ékszerekbe igyekszik fektetni. Másban nem bízik annyira.

Erdeklődtünk, hogy mennyi lehet körülbelül az az ékszermennyiség, amelyet a háborus Szeged egy évben megemészt. Ilyen irányu érdeklődéseinkre azonban még megközelítőleg sem tudtak felelni, s csak egy vált bizonyossá, hogy ez az ékszermennyiség csaknem megegyezik akkora, mint volt a békévekben.

Egy kis epizód ideiktatását tartjuk még szükségesnek a szegedi háborus viszonyok ki-

kerekítése szempontjából. Az egyik nagyobb szegedi női ruhanemű üzletben történt, néhány nap előtt. Egy kofaasszony vásárolgatótt, összesen mintegy 350 és egynéhány korona értékben. Mikor fizetésre került a sor, a kofa a negyedik szoknyája zsebéből kihálászott — több ezres társaságából — n gy darab száz koronást is. Odavitte a pénztárhoz, letette a kisasszony elé, aztán odafordult az üzlettulajdonoshoz, aki maga is milliomos:

— A többi mög lögyön a magáé, hallja-e?

És nem akarta elfogadni a visszajáró negyven és egynéhány koronát.

HIREK

oooo

Aktuális strófák.

A fecskék már másfelé szállnak,
de a boltok előtt ma is tömegével állnak
átalkodott, konok,
ácsorgó asszonyok,
kik idekapják a harctérről a hirt,
mert várják makacsul a zsírt,
a cukrot, szalonnát, babot,
mit — három éve már — senkisem kapott,
sőt, csak nem is látott.

De ők tátott szájjal csak várnak
s nem veszik észre, hogy vége a nyárnak
s hogy a fecskék is már messze-messze szállnak,
ők csak várnak, állnak, — némely haza sem megy,
a bolt előtt eszik, — azt hiszem, az egészséget — napszámért teszik!

Egy barátommal, ki egyre várt, lesett
a szerencséire, — tegnap nagy csuda esett;
s azóta fitymál vigan életet, halált, — milliomos lett: a lakásán egy diószenet talált!

Kis tragédia.

Akkor is ős volt és hullottak már a fony nyadt, zizegő levelek. A szomorú, szürke, ólmos eső csak esett-esett és a bágyadt kalimpálás ráfeküdt a lélekre. Az utcán szinte rohantak az emberek, vad eksztázis hajtotta őket, mintha érezték volna a vér szagát, amely lomhán csörgedezni kezdett már valahol messze, a letarolt, sárga mezőkön. Az ösztön állatias felülkerekedése fogott rőt forgótáncokhoz és nyargalt keresztül velőig ható kegyetlenséggel emberi szentélyeken.

Az állomás zürzavaros váróterme előtt állott a fehérruhás, ébenhajú gyerek-asszony. A nyikorgó-sikoltó vonat után nézett